

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2013

LITHUANIAN

HIGHER LEVEL

Wednesday, 19 June

09:30 - 12:30

Perskaitykite tekstą ir atsakykite į visus 1, 2, 3 dalyse pateiktus klausimus aiškiai ir taisyklinga lietuvių kalba.

Maksimalus taškų skaičius - 100

(Ne)tobulas emigrantas: iš Lietuvos ištrauksi, bet Lietuvos iš jo – ne

1. Šią savaitę pristatę naujus statistinius duomenis apie emigracijos mastus ir studiją apie neišsipildžiusius emigrantų lūkesčius tyrėjai užmynė ant bene skaudžiausios Lietuvos nuospaudos. Ne pinigai – laimė, o emigracija dėl didesnio uždarbio yra klaida. Tokias išvadas padarė Lesterio universiteto mokslininkas D.Bartramas, o Lietuvoje ir toli už jos ribų kilo ginčų audra. O kaipgi kitaip – juk buvo pasikėsinta į emigruojančiųjų ir jau emigravusiųjų įnirtingai kurtą mitą – blogiau nei Lietuvoje būti negali!
2. Pirmiausia nuo komentatorių minios norisi apginti migraciją tyrinęjančią sociologą D.Bartramą. Patinka kam tai ar ne, bet toks jau mokslas ta sociologija – remiantis tyrimų duomenimis daryti apibendrinančias išvadas, ieškoti tendencijų. Tad visai gali būti, kad ne vieną iš daugiau nei 600 tūkst. emigrantų pažeminusios tyrimo išvados – visai ne apie jus, jeigu gyvenate ne Lietuvoje.
3. Sociologai kelia nepasitikėjimą? Tuomet kalbėkime konkrečiais pavyzdžiais. Tačiau ir tai daryti pabandžiusi Londone gyvenanti žurnalistė, rašytoja, knygos „Emigrantės dienoraštis“ autorė Z.Čepaitė buvo sumalta į miltus.
4. Stebint, koks nepasitenkinimo viesulas įsisuko interneto komentaruose lieka sutikti su Z.Čepaitės pastebėjimu: emigrantai labai sunkiai kalba apie savo problemas. O kaipgi kitaip – su skambiais šūkais ir paniekinimais Lietuvai išvykę užkariauti anglijų, airijų, ispanijų ir amerikų nepripažins nesėkmės ir savo gyvenimiškų sopulių.
5. Kodėl apie emigraciją kalbu aš? Nes, kaip ir bent pusė dar neemigravusiųjų, teoriniu lygiu esu svarsčiusi apie galimybę išvykti iš Lietuvos. Todėl, kad teko aplankyti bent dešimt užsienio šalyse įsikūrusių lietuvių, išgirsti keturgubai tiek neįtikėtinų istorijų ir aiškiai matyti kitą emigracijos pusę.
6. „Dabar esu laiminga, nes pagaliau įsitvirtinau Londone. Turiu darbą, šeimą, tikrą draugų. Tačiau ilgą laiką nebuvo nei laiminga, nei pasiruošusi tai pripažinti. Atrodė, neturiu teisės pasiskųsti, nes išvykstant iš Lietuvos daugybė žmonių tik kreivai šypsojosi: „Na, pažiūrėsim, ką tu ten pasieksi“, - su skauduliu emigracijos pradžią prisimena penkerius metus Londone gyvenanti mano bičiulė.
7. Į lietuvių susibūrimus ji nebevaikšto: pernelyg jie primena viena už kitą labiau pagyrūniškų istorijų konkursą – kas turi pelningesnę darbą, didesnę namą geresniame rajone. O visai greta – tikros, bet garsiai nepapasakotos istorijos apie tėvynės ilgesį, išsikreipusį tapatumą, iširusias šeimas, be tėvų Lietuvoje užaugusius vaikus.
8. Reikia būti nepataisomu naivuoliu, o tiksliau – visišku melagiu, kad laiminga emigracija pavadintum istorijas, kai Lietuvoje likę vaikai 15 metų nemato „tik uždirbti

šeimai“ į Ameriką išvykusio tėvo, o jis, baimindamasis, kad daugiau nebebus įleistas į šią šalį, nesugrįžta pamatyti iš lėto skausmingai mirštančios savo žmonos. Šeimos jau nebėra, bet žinote, kokia dabar jo svajonė? Numirti Lietuvoje.

9. Stebint emigracijos reiškinių iš šalies, į akis krenta ir nieko bendra su laime neturinti trečiosios kartos emigrantų identiteto drama. Koks šių žmonių tapatumas, kokia savastis? Jie dar ne amerikiečiai, ne britai, greičiausiai jais ir netaps, tik blaškosi tarp paniekos dar nesuprastai kitos kultūros realybei, paliktajai Lietuvai ir naujojo lietuviškumo paieškų.
10. Tos dramos įkaitas – emigrantas, išvykdamas spjovęs į jam galimybių nesuteikusią Lietuvą, bet toje galimybių emigracijoje ieškantis Lietuvos. Įsikūręs kitų tautiečių jau pilnose londoniškėse ar dubliniškėse jis mina kelius į vietines lietuviško maisto parduotuves, lietuvių valdomas gydymo įstaigas, Lietuvos valstybinių švenčių minėjimus, nors to niekada nedarė būdamas tėvynėje.
11. Chrestomatiniu keistai atgimusio lietuviškumo pavyzdžiu laikau iš atostogų Londone bičiulio parsivežtą istoriją. Per visą gyvenimą gal tris knygas (ir tas pačias - turbūt iš mokyklinės programos) tesurijęs Londono lietuvis lyg juodą duoną čiupo mano bičiulio į Londoną atsivežtą Platono „Valstybę“. O šventas lietuviškas žodi!
12. Kitas Edinburge gyvenantis pažįstamas po ilgos darbo dienos suka ne susipažinti su svetimos šalies ir miesto kultūra, o į Lietuvos naujienų svetaines - paskaityti komentarus. Tokia jo „Lietuva“.
13. Lietuvoje trūko pinigų ir galimybių, o ten, kur jų yra, trūksta Lietuvos. Bet ar tai kada pripažins nelaimingą pavadinta emigracijos Lietuva?

799 ž.

Pagal Gabrielės Pečkaitytės straipsnį, Lietuvos rytas, 2011-10-06

I DALIS

(30 /100)

Remdamiesi tekstu atsakykite į pateiktus klausimus:

1. Paaiškinkite šių žodžių ir posakių reikšmę:

- a) bičiulė (1 taškas)
- b) „sumalti į miltus“ (1 taškas)
- c) „į akis kristi“ (1 taškas)
- d) londoniškės ar dubliniškės (1 taškas)
- e) „čiupti lyg juodą duoną“ (1 taškas)

2. Kokios yra tyrimo apie emigraciją išvados ir kaip emigrantai į jas reaguoja? (5 taškai)
3. Kodėl „emigrantai labai sunkiai kalba apie savo problemas“? (5 taškai)
4. Paaiškinkite apie kokią emigrantų dramą mums kalba autorė? (5 taškai)
5. Kokius atgimusio lietuviškumo pavyzdžius pateikia autorė? Kodėl? (5 taškai)
6. Kodėl emigracijos Lietuva vadinama nelaimingąja? Ar jūs su tuo sutinkate?
Paaiškinkite, kodėl. (5 taškai)

II DALIS

(30/100)

Pakomentuokite šią ištrauką ir atsakykite į pateiktą klausimą. Savo teiginius argumentuokite. (ne mažiau kaip 100 žodžių)

Kokia Jūsų nuomone yra tikroji realybė?

„Lietuvių susibūrimai [...] primena viena už kitą labiau pagyrušišku istorijų konkursą [...]. O visai greta – tikros, bet garsiai nepapasakotos istorijos [...].“

III DALIS

(40/100)

Esė

Pasirinkite vieną iš pasiūlytų temų ir parašykite esė (apytiksliai 300 žodžių).

1. Mano namai - ten, kur aš esu.
2. Kelias svajonių link ne vien rožėmis klotas.